A°. 1844.

WOENSDAG DEN

N°. 137.

13den NOVEMBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Officieel Gedeelte.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 11 *November* 1844.

Van wege den Gouverneur Generaal wordt hiermede bekend gemaakt, dat, ten gevolge van het daaromtrent gedaan verzoek, *Brieven van Manumissie*, zijn verleend geworden:

1°. Aan den Slavenjongen *Jacob* of *Koosje*, toebehoord hebbende aan R. M ALVARES

2°. Aan den Slaaf *Colin* of *Simon*, toebehoord hebbende aan A FERRIER, en dat de gemelde gemanumitteerden voortaan zullen heeten:

1°. JOHAN ANDREAS ALVARES.

2°. SIMON JOHN van FERRIER.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 12 *November* 1844.

(26577) Alzoo de navolgende personen zich bij requesten hebben gewend om *Brieven van Manumissie* voor Slaven, als:

1°. A. F. L DOESBURG, voor de Slavin *Anna*, haar in eigendom toebehoorende.

2°. JOSEPH TYNDALL, voor den Slaaf *Jan*, hem in eigendom toebehoorende.

3°. F. van de Weduwe LINCK, voor de Slavin *Jaba* en haar Kind *Lotje*, haar in eigendom toebehoorende. En

4°. J. DOMPIG, voor de Slavin *Adelaide*, hem in eigendom toebehoorende.

Zoo worden al degenen, welke vermeenen mogten redenen van oppositien te hebben, opgeroepen, om binnen *drie* weken, van hun vermeend regt of pretentie, ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

PARAMARIBO, *den* 13 *November* 1844.

(26578) Ter informatie van belanghebbenden is dienende, dat de Boedels beschrijvingen van de *solvente* Boedels, PHILIP VAN DER MEER en ROSA van V. W. NIEHENKE, alsmede de Rekening en Verantwoording, benevens de daarop geformeerde balance van de *insolvente* Boedels. BENJAMIN MOODY, JUDITH MEIJERS Wed. FONSECA, ADOLPHUS HORATIO GILES en JAN FRANÇOIS REINAV, gedurende den tijd van drie weken, ter Secretarie van het Commissariaat voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, ter visie liggen, met inthimatie voor zoo verre laatstgemelde Boedels aangaat, om wanneer de Crediteuren eenige aanmerkingen, hetzij op de gegrondheid, of de hoegrootheid der daarbij voorkomende schuldvorderingen, hetzij op de rangschikking der Crediteuren, of eenige remarkes of debatten op de Rekening en Verantwoording mogten hebben, daarvan binnen den tijd van drie weken, na den dag waarop de bevoegdheid om van deze stukken visie te nemen is geëxpireerd, bij eenig behoorlijk schriftuur aan Commissarissen te doen blijken.

De Secretaris bij het Collegie van Commissarissen tot de Onbeheerde Boedels,
F. C. COBLIJN.

PARAMARIBO, *den* 13 *November* 1844.

(26581) In opvolging van art. 37 van het Reglement voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zal gedurende den tijd van veertien dagen ter Secretarie van het Commissariaat voor gemeld Departement ter visie liggen, de repartitie-rekeningen van de Boedels: CAREL MULLER GERRIT MULLER, LAURENS COENRAAD STUGER en MARIA CAROLINA GEERTRUIDA VIEIRA.

De Secretaris bij het Collegie van Commissarissen tot de Onbeheerde Boedels,
F. C COBLIJN.

(26584) *HEDEN MORGEN* ten *half negen* ure, opening der inschrijvings-billetten op de vroeger geannonceerde

50 Vaten SUIKER,

van Plantaadje *Pieterszorg* ½ aandeel. ten overstaan van Heeren Gecommitteerden uit den Hove.

Paramaribo, den 13 *November* 1844.

In-Officieel Gedeelte.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM:

Het Schip Vriesland, Kapt. J. C. van der Veer. — Adres bij J. Gisius.

Het Schip Suriname, Kapt. R. van der Meij. Adres bij J. Gisius.

Het Schip Lodewijk Antonie, Kapt R Tjebbes. — Adres bij C. J. Leijsner. — Is voorzien van eene Polis van Assurantie. — Sluit ultimo November e k.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

(*Uittreksels uit de Hollandsche Couranten tot en met den* 21 *September* 1844.)

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, 16 *September*.

In den *'s Gravenhaagschen Nieuwsbode* leest men het volgende over *de vergrooting en verfraaijing van het Paleis des Konings*.

Algemeen is het bekend, hoe Z. M. de Koning er zich op toelegt om, binnen en rondom deze residentie, verschillende van hoogstdeszelfs gebouwde en ongebouwde eigendommen te doen verbeteren en verfraaijen, ten einde deze meer nut of gerief opleveren, alsmede om de schoone stad met hare bevallige omstreken steeds meer en meer in behoorlijkheid te doen winnen.

Doch niet deze twee beweegredenen alleen zijn het, die, in dezen, de handelingen van den geëerbiedigden vorst besturen; ieder weet toch, dat de edele zucht om, zoo veel mogelijk, aan nijvere handen arbeid te verschaffen en behoefte te voorkomen, den grootsten invloed op 's konings verrigtingen uitoefent.

Bepalen wij ons, zonder de in andere provincien of plaatsen gelegene eigendommen Zijner Majesteit in aanmerking te nemen, slechts tot onze Residentiestad en het haar omringende; dáár reeds vindt men duizende personen die, middellijk of onmiddellijk, hun bestaan vinden met hetgeen voor particuliere rekening des konings gebouwd of verbouwd wordt.

In duin en bosch; in land en veengrond; in huis en paleis, treft men menschen aan, die voor Hoogstdenzelven arbeidzaam zijn.

En strekt dit den vorst reeds ter eere, nog meer moet men hem huldigen, als men ziet, dat hij immer naar evenredigheid van het saisoen, dan juist het meeste werkvolk in zijne dienst heeft, als er, over het algemeen, voor die heden weinig of geen arbeid te vinden is, en bij velen kommer en hongersnood voor de deur staan. Wie kan het tegenspreken, dat op die wijze veel armoede en ellende wordt voorgekomen, zonder dat hierdoor aan de luiheid voedsel gegeven wordt? Wie beseft niet, van hoeveel belang het voor onderscheidene standen der maatschappij is, dat zoo vele lieden, die door handenarbeid in hun onderhoud moeten voorzien, in staat worden gesteld het noodige voor zichzelven en hun gezin te verdienen?...

Eene der grootste en voornaamste ondernemingen, welke dezer dagen voor bijzondere rekening des konings wordt volvoerd, is de uitbreiding en verfraaijing van het paleis op den Kneuterdijk, waaraan men bezig is een hoofd-ingang te maken, die deszelfs front heeft in het Noordeinde, ter plaatse waar thans zoo menig wandelaar in de deur van het, achter eene beschutting verborgen, bouwwerk, nieuwsgierig blijft stilstaan, zonder nogtans te kunnen bevroeden, hoedanig zich hetzelve zal voordoen, zoodra het eens voltooid en het onoogelijk houten omkleedsel weggerukt is.

Wij vermeenden uit dien hoofde, onzen lezers geene ondienst te bewijzen, wanneer wij hun eenige mededeelingen dienaangaande gaven, die, ofschoon zij misschien ook niet de kleinste bijzonderheden ontvouwen, echter zullen kunnen strekken om een juist denkbeeld op te vatten van de wijze, waarop het woonpaleis des konings eerlang zal herschapen zijn.

Het voorname doel, hetwelk men bij het vergrooten van dit paleis in het oog schijnt te hebben, is om in het Noordeinde een prachtigen hoofd-ingang tot hetzelve daar te stellen en het paleis zelf hierdoor aanmerkelijk te verfraaijen en van meer commoditeiten te voorzien; zullende de gaanderijen, die de vleugels van het achtkante gebouw uitmaken, eenmaal afgewerkt, door middel van derzelver vensteropeningen, den voorbijganger een allertreffendst uitzigt op de uitgestrekte tuinen, de ijzeren oranjerien en de deftige schilderijzaal aanbieden Het geheel wordt in den gothischen stijl gebouwd; wat gedaante aanbelangt, is men gedeeltelijk het paleis van hare Britsche majesteit te Windsor gevolgd.

Beginnen wij met de beschrijving van het nieuwe achtkante hoofd-gebouw, dat zich schuins tegen over het oude paleis bevindt, met drie zijden front maakt naar het Noordeinde, en op iederen hoek een antieken toren draagt; en laat ons, om de voorstellingen onzer lezers zoo veel te levendiger te doen zijn, deze beschrijving inrigten alsof het gebouw reeds voltooid ware.

Hetzelve is geheel van zoogenoemde Ysselmoppen opgetrokken; de dekstukken op de contreforten en lijsten of banden alleen zijn van bentheimersteen; de tanderingen van blaauwe hardsteen; de torens van hout, met lood bekleed. Het gebouw heeft, van af den grond tot aan het platte dak, eene hoogte van 15 Ned. ellen, terwijl de, op de hoeken geplaatste, aan den top met middeleeuwsche borstweringen voorziene torens, tusschen welke tanderingen zijn

van 3 ellen hoogte, met schietgaten, zich circa 8 ellen boven dat dak verheffen. De binnenwanden van het gebouw vormen een cirkel of liever een achthoek van $47\frac{1}{2}$ el in omtrek; de diameter is 16 ellen. Het gebouw wordt uitwendig door contreforts in twee verdiepingen verdeeld. Van de drie in het Noordeinde uitkomende zijden is de middelste paralel met de straat. De bene denste verdieping van laatstgenoemde zijde is van een gothisch venster voorzien; in de twee andere, daaraan grenzende zijden van het gebouw, vindt men de hoofd ingangen zijnde gelijkvormige poorten, die in het midden niet minder dan 6 ellen hoog zijn, en van welker breedte men zich een begrip kan maken als men weet, dat zelfs rijtuigen met zes of acht paarden bespannen, in vollen gang de eene poort in- en dadelijk de andere poort kunnen uitrijden.

Dit inrijperk of liever deze vestibule binnentredende, zien wij, aan de regterhand, een vertrek voor den portier en aan de linkerzijde een Engelschen, ijzeren trap, leidende naar eene koepelzaal, die, vlak boven de vestibule zijnde, denzelfden vorm en dezelfde dimensien heeft als deze. Die prachtige koepelzaal, van circa 50 ellen in den omtrek, die, van uit hare zes vensters de lagchendste vergezigten aanbiedt, is bestemd tot verzamelplaats van de, thans hier en daar verspreide zeldzaamheden en antiquaria des konings.

Keert men naar de vestibule terug, dan vindt men, midden in het achterste gedeelte des cirkels en op gelijke afstanden van den trap en het vertrek des portiers, een gang of corridor, van 50 ellen lengte op 4 ellen breedte, aan de linkerhand voorzien met acht, op de Koninklijke bloem perken en tuinbedden uitzigt hebbende vensters, door welker licht de kostbare schilderijen, welke de sneeuwwitte muren van dezen gang zullen bedekken, geen ander dan een allerheerlijkst effect kunnen doen, vooral dewijl die vensters met glansrijk geschilderde glasruiten prijken.

Aan de regterzijde van den corridor bevinden zich vijf groote appartementen, deels werkkamers van Z. Maj en Hoogstdeszelfs ministers, deels verblijfplaasten voor kamerdienaars en lakeijen. De eerstgen. vertrekken ontvangen hun licht voornamelijk van de stralen, die de tallooze glasruiten der voor die vertrekken aanwezige ijzeren oranjeriën, terugkaatsen; de welriekende warmte, die dezelfde appartementen vervult, komt voort uit de pijpen van een verwarmingstoestel, dat in genoemde oranjerien geplaatst, na aldaar deszelfs grootste hitte te hebben ontwikkeld, door de uitwaseming der bloemen en gewassen met balsemieke geuren bezwangerde Oostersche lucht in dezelve voert.

De vertrekken der bedienden zien mede op den tuin en ontvangen van daar hun licht; dezelve zien in eene tevens schuinsche rigting door die lichtopeningen in het Noordeinde.

Aan het einde van den gang gekomen treedt men eene, geheel met helder marmer bevloerde en vorstelijke gestukadoorde, nieuwe zaal binnen, die derzelver geparfumeerde warmte op de straks vermelde wijze ontvangt en derzelver licht van den kant des tuins bekomt. Men vindt verder in deze zaal, die op eene lengte van 19 ellen eene breedte heeft van $9\frac{1}{2}$ el, een, uit arduinsteen vervaardigden, antieken, dubbelen trap, welke aan beide zijden zestien treden telt en op één bordes uitloopt; hij is voorzien van eene lenning uit dezelfde delfstof, alsmede naar antieken vorm gemaakt.

Het bedoelde bordes eindelijk is gelijk vloers met en leidt naar de vermaarde Gothische schilderijzaal, die drie ellen hooger dan de vroeger genoemde zaal gelegen is. Dáár gekomen kan men zich naar de overige vertrekken van des Konings woonpaleis begeven.

Laten wij thans met een paar woorden van de gaanderijen gewagen. Deze zijn, terwijl zij twee fronthoeken des gebouws, in het Noordeinde, vrij laten, van weerszijden aan de daarop volgende hoeken van hetzelve gehecht en van dezelfde soort van bouwstoffen als dit, vervaardigd. Die gaanderijen zijn van eene doorgaande hoogte van 8 ellen; op elke 5 ellen breedte hebben zij een antieken, spits toeloopenden toren, die 3 ellen boven den muur uitsteekt. De lengte van de linkergaanderij bedraagt 23 ellen; zij eindigt aan het hôtel van Z. K. H. Prins Hendrik, die dit door eene tot de gaanderij behoorende opening, kan binnen treden. De lengte van de regtergaanderij is 28 ellen; zij grenst aan het huis van den Heer Rijks-ontvanger Elsbroek. Die gaanderij telt vijf torens en tusschen elken toren een Gothisch venster behalve tusschen de tweede en de derde, alwaar zich eene deur bevindt. De gaanderij links hoeft 4 torens en 4 vensters, maar geene deuropening. Al deze vensters zijn, even als die van den grooten koepel, van aan elkander gehechte ijzeren tangen voorzien, waarmede zij des nacht kunnen gesloten worden.

Dusdanig zal het nieuw gedeelte van het paleis zijn, wanneer het thans nog gebouwd wordende voltooid en het ontruimde huis der Handolm, afgebroken en door de regter-gaanderij vervangen is; al hetwelk gerekend wordt tegen 1 Julij 1845 het geval te zullen zijn. Men verwacht evenwel, en het is des konings begeerte, dat hetgeen niet tot de regter-galerij behoort, reeds op hoogstdeszelfs eerstkomend jaarfeest gereed zij; en het zoude gewis der 's Gravenhaagsche bevolking niet onaangenaam wezen, indien hetzelve, op dien dag, door eene luisterrijke illuminatie, plegtig bij de overige deelen van het palis wierd ingewijd.

Als men, na al het vermelde, in aanmerking neemt, dat de eerste werkzaamheden aan deze kolossale onderneming eerst op 1 Maart 1843 een aanvang hebben genomen, dan zal men zich een denkbeeld kunnen vormen van den onvermoeiden ijver en de voortvarendheid, waarmede in dezen gehandeld is.

En hierbij dient niet onaangeroerd te worden gelaten, dat de koning zelf over alles het opppertoezigt houdt; dat hij zichzelven de daarop betrekkelijke plannen en teekeningen laat voorleggen en deze goedkeurt of de daarin te maken verbeteringen voorschrijft, en dat, behalve Zijne Majest. niemand dan 's konings stalmeester, de Hr. kapitein de Brauwer, op het geheel eenig toezigt uitoefent.

De heeren van Ellinkhuizen, Mr. timmerman, en Schroot, Mr. metselaar van Z. M. de Koning, zijn aannemers van deze belangrijke werken, en hebben, als zoodanig, onder hunne directie de opzigters Brouwer, voor het timmer-, en Kiekens voor het metselwerk.

De geschilderde glasruiten zijn geleverd uit de ateliers van de gebroeders Cartisier te Maastricht; de vervaardigers van het schoone stukadoorwerk in de nieuwe zaal, aan het einde van den corridor, zijn de gebroeders Berretta, te 's Hage, en de antieke trap in die zaal is van den Heer Kok, Mr. steenhouwer lalhier afkomstig.

Honderdvijftig man zijn gestadig elken dag aan de voorschreven gebouwen bezig. Wanneer men hierbij in overweging neemt, dat de menigte der leveranciers van bouwstoffen, der fabrijkanten, arbeiders enz., op zijn minst ook wel honderd vijftig bedraagt dan bekomt men een getal van driehonderd lieden, met welker huisgezinnen medegerekend, men veilig mag nemen, dat de koning, bloot met het vergrooten en verfraaijen van hoogstdeszelfs paleis, op zijn minst duizend menschen het benoodigde voor hun levensonderhoud, althans voor verreweg het grootste gedeelte, doen verdienen.

NIJMEGEN, 17 *September.*

In eene kleine linnen tent op de, nu bijna afgeloopene, Nijmeegsche Kermis, werd aan het publiek ten toon gesteld een wildeman, zwart- of koperkleurig, met eenen grooten ring door den neus, die al de manieren der wilden voorstelde, hunne onverstaanbare taal sprak, levende konijnen at en eene slang als zijnen afgod aanbad. Dit alles moet hij zoo natuurlijk hebben voorgesteld, dat men aan de echtheid niet twijfelde; sommige evenwel meenden met reden den wildeman te mogen mistrouwen, en werden dien ten gevolge weddingschappen aangegaan, die zekerlijk gewonnen noch verloren zouden zijn geworden, had niet het volgende voorval daartoe aanleiding gegeven: Terwijl hij, voor eenige dagen, weder ijverig in het vertoonen van zijne kunsten werkzaam was, en als altijd zijne slang aanbad, hield hij dezelve, welligt te sterk, in beide handen gekneld en zoo digt bij zijn aangezigt, dat de slang (slechts een gewone hei-slang) hem eenig vocht in den mond spoot.

De wildeman, het gevaar kennende waarin hij daardoor verkeerde, maakte dadelijk een groot misbaar, en liet ijlings heelkundige hulp inroepen, terwijl zijne wang van binnen en van buiten en vervolgens zijn geheele aangezigt, hals en borst, verschrikkelijk opzwollen. Inmiddels trachtte men door wrijven en wasschen het gevaar af te wenden, tot dat de heelmeester verscheen, die door eene bloedontlasting, door snijding voorval van binnen hem eenige verligting aanbragt. Deze gaf zijne verwondering te kennen over het verschil in kleur der beide wangen, en men verklaarde het zich, dat de wildeman niets anders was, dan een zwart gemaakte matroos, die zich verontschuldigde, met te zeggen: *„dat men toch wel iets moet aanvatten, om op eene* ZERLIJKE *wijze aan de kost te komen."* Hij is thans hersteld en gaat voort bezoeken af te wachten: of hij zijnen Afgod nog even vurig aanbidt, is ons niet bekend, doch wij hebben reden dit te betwijfelen.

FRANKRIJK.

PARIJS 18 *September.*

Een gerucht zegt, dat Lodewijk Philips dezer dagen eenen brief van Koningin Victoria heeft ontvangen, waarbij Z. M. wordt verzocht den prins Joinville naar Windsor mede te breugen.

De *Polka* zal in den aanstaanden winter eene smadelijke neêrlaag lijden. Haar rijk is, in de Parijsche *haute volee*, uit. Zij is te zeer *burger koningin* geworden, dan dat de voorstad St. Germain, enz. haar langer de schatting der gewone huldiging opbrengen zoude. De nieuwe heerscheres is: *La Catalane!* een dans, die voornamelijk met de schoenhakken wordt uitgevoerd. Het tijdschrift *La Mode*, aan hetwelk wij deze *hoogstgewigtige* tijding ontleenen, meent, dat de *Catalane* eene nabestaande der Mazurka is.

Te PARAMARIBO *bij* J. J. ENGELBRECHT.